

ОТ
АСОЦИАЦИЯТА
НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ
ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ

ОТКРИТО ПИСМО ДО:

- ВСИЧКИ ГЕОГРАФИ;
- ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ НА ГЕОГРАФИЯТА;
- ВСИЧКИ, КОИТО ПРИЛАГАТ РЕГИОНАЛНИЯ
ГЕОГРАФСКИ АНАЛИЗ

Уважаеми колеги, съмишленици и приятели,

Идеята за изграждане на принципно нова форма на организационен живот сред хилядите географи в България е доста стара. Вероятно се заражда още в мисленето на делегатите в последния, казионен по своя характер, Шести конгрес на Българското географско дружество (БГД), проведен в далечната, последна за социализма, 1989 г.

Персонифицирането на бледата 25-годишна организационна история на географското движение в посткомунистическа България е безполезно. Много по-впечатляващи са стотиците индивидуални или групови усилия на истински радатели на географското възпитание и образование в редица големи и малки селища в страната. Благодарение на техния неподправен ентузиазъм днес все още продължава да тлее истинският огън на общественото географско съзнание под формата на духовен стремеж или прагматична потребност. За съжаление този потенциал и новите възможности за поддържане на национална структура са пропиляни от безхабрието на много лидери в географския ни елит. Университетската география е практически откъсната от проблемите на географията в средното училище, с изключение на епизодичното и силно стеснено като обхват, съавторство в училищни учебници.

Същевременно много фундаментални науки и техни приложни направления използват гъвкаво възможностите на новото време. Създадени са разнообразни, динамични и до голяма степен ефективни механизми за трансформация на формите, отстояващи техните интереси. Учредени са много на брой браншови или синдикални по своя характер научни и научно-приложни сдружения, асоциации и НПО, стопански клъстери с активно участие на научно-изследователски звена. Модерно мислещи ръководства на

редица Висши училища провеждат прагматични реформи, създават нови специалности и на практика пренасочват обществения интерес в направления, адекватни на модерното световно развитие. В средните училища се налага тенденция към постепенно увеличаващ се превес на обучение с интердисциплинарна насоченост, често за сметка на класически дисциплини.

В редица случаи посочените процеси се осъществяват чрез засенчване, игнориране и дори обидно по своя характер обезличаване на географията и нейния научен и приложен потенциал. Закрити полувисши училища възкръсват като филиали, в които географията или постепенно изчезва, или остава като придатък в смесени специалности. В много университети организационният статут на географското образование е манипулативно принизен в състава на негеографски катедри или факултети. Географската академична общност в БАН е протоколен свидетел на унищожението на един от фундаменталните му институти и почти безмълвно приема внушението за третостепенна роля в грубо наложената нова структура – НИГГГ . . .

Училищната география е разгромена от безидейни чиновници и е поставена близо до санитарния минимум, необходим за оцеляването ѝ. Почти напълно отсъстват организационни механизми за обмен и разпространение на информация, за чуваемост при анкетно сондиране мнението на географи с различни обществени позиции. Това пролича особено изразително при последните бутафорно проведени „дискусии“, засягащи учебни програми по География и икономика.

Последиците от negliжираното отношение към географските фундаменти на научното познание са катастрофални и с изключително неблагоприятно мултиплициращ се дългосрочен ефект. Общественият имидж на географа у нас се ограничава до възможностите му да посочва дължини на реки и височини на планини. Преобладаващата част от пространствено значими процеси и явления се анализират, планират и управляват от специалисти с посредствена географска компетентност. Масмедите ни го демонстрират почти ежедневно. Симптоматични в това отношение са и някои епизодични изяви на достигнали високи етажи в икономическата и политическата власт личности, както и сред представители на т. нар. културен елит.

Това е само малка част от мотивацията ни да търсим изход от задълбочаващите се организационни проблеми, породени от бездействието на последните десетилетия.

Очевидно е, че новите условия и предизвикателства изискват нов организационен подход. Той обаче трябва да се основава не само на отрицание, а и на градивно отношение спрямо някои безспорно полезни практики от миналото. Това създава обективна необходимост от конструктивна

организационна форма и механизми, стимулиращи полезни за общественото развитие изменения в обществения статут на географията в България.

* * *

Идеята за принципно нова браншова организация на географи е предмет на дискусии сред университетски преподаватели още в началото на миналото десетилетие. Проведена е дори първа организационна среща между съмишленици, събрана е и малка база от данни за контакт с преподаватели от различни градове на страната. Следва почти десет годишно организационно безвремие, нарушено единствено от опита за солово стъкмяване на балканска организация на географи, чиято идейна и съдържателна същност от българска страна стана известна на едва десетина души.

Успоредно с липсата на ефективна централизирана инициатива през последните 25 години, в много от регионите на страната са предприети инстинктивни опити за съхраняване на поне част от наследството на идеята за БГД. За целта по места дори за кратко се регистрират едноименни регионални сдружения. Без централизирана институционална подкрепа обаче дейността на голяма част от тях постепенно затихва.

Конкретната инициатива за учредяване на Асоциация на професионалните географи и регионалисти (АПГР) възниква през януари 2014 г. Преди да се предприемат необходимите по-конкретни организационни стъпки се инициира серия от консултативни срещи с географските колегии в отделни региони на страната. Те са мотивирани от убеждението на учредителите на АПГР, че нейното бъдещо функциониране има смисъл само и единствено, ако са налице условия за изграждане на много силни като членски състав и мотивираност регионални клонове на Асоциацията. От първата такава консултативна среща, проведена през март във Варна, до днес са организирани и проведени срещи с географски колегии в над 20 областни центъра на страната. От общо поканените около 800 колеги-географи на срещите присъстват над 350 души, като почти всички изразяват положителното си отношение към инициативата. Отделно над 100 души са възпрепятствани да присъстват на срещите, но изразяват активно желание за последващо участие.

Още първите положителни отзиви по региони дават основание за предприемане на следващи организационни стъпки: през април е разработен Устав на АПГР, през май е проведено Учредително събрание, през юни са подадени документи за регистрация в Софийски градски съд, който излезе с решение за вписване на АПГР като сдружение в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Към настоящия момент се провежда активна дейност по изграждане на регионални клонове към Асоциацията.

* * *

Наименованието „Асоциацията на професионалните географи и регионалисти“ насочва вниманието на обществеността към водещата научна роля на географията и ключовото ѝ приложно значение за регионалистиката. То, в съчетание с конкретни текстове от Устава и Правилника на АПГР, е своеобразно послание към широк кръг от потенциални нейни членове: географи, специалисти по науки за Земята или по други интегрирани с географията природни и обществени научни направления, използващи регионални изследователски подходи, както и всички, признаващи значимостта на пространствения географски анализ за целите на общественото развитие в България.

Предметът на дейност на АПГР се изразява в координиране, представителство и подкрепа на българската професионална общност на географите и регионалистите.

Сред основните цели на АПГР изпъкват:

-Прокламиране на географията като единна наука с интердисциплинарен характер и уникален пространствен изследователски подход, като фундаментална част от общественото познание с огромен приложен потенциал.

-Организационно и методологично подпомагане дейностите на висши, средни и основни училища, неправителствени организации и други юридически лица, свързани с географски проучвания, преподаване и разпространение на географски знания, опознаване на света, България, нейните региони и родния край, защита на уникални природни и културни обекти, участие в национални и международни проекти и програми.

-Създаване на благоприятни условия за разпространение и обмен на географски знания и полезни регионални практики чрез книжни или електронни издания, интернет страници, средства за масова комуникация и информация.

-Подпомагане взаимодействието между професионални географи и регионалисти, от една страна, централните и регионалните органи на държавна власт в България, от друга.

-Легализиране на професията географ чрез включването ѝ в Списъка на регулираните професии в Република България.

-Юридически и икономически консултации, правна помощ, морална, логистична и материална подкрепа, защита на професионалните права на географи и регионалисти.

-Национално представителство на географската общност в България пред гражданското общество в страната, както и на международни научни форуми на географи и регионалисти.

* * *

През май 2014 г. с решение на Софийски градски съд е възстановено БГД – традиционната емблема на организационния живот на географите в България.

От името на Управителния съвет на АПГР поздравявам колегите за успеха и лично дългогодишния Председател на БГД – проф. Петър Петров, като им пожелавам ползотворна работа за благо на географията и нейното по-добро бъдеще в България !!!

Ръководството на АПГР заявява своите искрени намерения за успешно сътрудничество и ефективно взаимно допълване в дейността на двете сдружения в името на географията, регионалистиката, просперитетата на България и благоденствието на нейните граждани !!!

София, 29. 07. 2014 г.

Доц. д-р Марин Русев,
председател на Асоциацията на
професионалните географи и регионалисти

За допълнителна информация:

*-apgrbulgaria@gmail.com
-0888247942*